

Immunitet och privilegier vid FN-möten i Sverige

Sammanfattning

I detta ärende behandlar utskottet regeringens proposition 2003/04:68. I propositionen föreslås att riksdagen godkänner ett ramavtal mellan Sverige och Förenta nationerna om bl.a. immunitet och privilegier vid FN-möten i Sverige samt att riksdagen antar en ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Lagändringen föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Godkännande av ramavtal**

Riksdagen godkänner det i bilaga 3 intagna ramavtalet mellan Konungariket Sverige och Förenta nationerna om arrangemang avseende immunitet och privilegier samt vissa andra frågor med avseende på Förenta nationernas möten som hålls i Sverige. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:68 punkt 1.

2. **Ändring i lagen om immunitet och privilegier**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:68 punkt 2.

Stockholm den 25 mars 2004

På justitieutskottets vägnar

Johan Pehrson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Johan Pehrson (fp), Susanne Eberstein (s), Rolf Olsson (v), Beatrice Ask (m), Lennart Nilsson (s), Helena Zakariasén (s), Elisebeht Markström (s), Jeppe Johnsson (m), Yilmaz Kerimo (s), Torkild Strandberg (fp), Johan Linander (c), Göran Norlander (s), Cecilia Magnusson (m), Joe Frans (s), Leif Björnlod (mp), Kerstin Andersson (s) och Peter Althin (kd).

Utskottets överväganden

Förenta nationerna (FN) anordnar varje år ett flertal kortare möten i Sverige. Inför vart och ett av dessa möten uppställer FN som krav att vissa frågor om immunitet och privilegier skall regleras genom en särskild överenskommelse. Detta är för svensk del både arbetskrävande och omständligt. Regeringen har därför förhandlat fram ett ramavtal med FN som reglerar frågan om vilken immunitet och vilka privilegier som skall tillämpas vid framtida FN-möten i Sverige samt vissa andra frågor med avseende på sådana möten, t.ex. deltagarnas rätt till inresa och utresa. Genom avtalet erhåller FN och berörda personer vid FN-möten i Sverige immunitet och privilegier motsvarande vad som gäller för andra internationella organisationer. För att inte bli tillämpligt på storskaliga konferenser som vanligtvis kräver särskilda arrangemang har avtalets tillämpningsområde begränsats till seminarier, kurser, arbetsgrupper och andra småskaliga möten. Avtalet med sidobrev jämte den svenska överläggningen finns i *bilagorna 3–4*.

I propositionen framhålls att det bedöms vara av stor politisk betydelse att Sverige kan påta sig värdskapet för möten som anordnas av FN. Mot den bakgrunden föreslår regeringen att riksdagen skall godkänna det ovan nämnda avtalet.

För att ramavtalets bestämmelser skall bli gällande inför svenska domstolar och myndigheter måste de införlivas i svensk rätt. Enligt 4 § lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall åtnjuter de internationella organ och personer med anknytning till sådana organ som anges i bilagan till lagen immunitet och privilegier enligt vad som bestämts i stadga eller avtal som är i kraft i förhållande till Sverige. Denna bilaga föreslås kompletteras så att den omfattar den immunitet och de privilegier som följer av det aktuella avtalet. Regeringens lagförslag finns i *bilaga 2*.

Enligt ramavtalet träder detta i kraft den första dagen i den första månaden som följer efter FN:s mottagande av meddelande från regeringen om dess ratificering. Med hänsyn till att det inte nu går att säkert ange när avtalet träder i kraft föreslås att den aktuella lagändringen skall träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2003/04:68 Överenskommelse med Förenta nationerna om immunitet och privilegier vid FN-möten i Sverige:

1. Riksdagen godkänner ramavtalet mellan Sverige och Förenta nationerna om arrangemang avseende immunitet och privilegier samt vissa andra frågor med avseende på Förenta nationernas möten som hålls i Sverige.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1976:661)
om immunitet och privilegier i vissa fall

Härigenom föreskrivs att bilagan till lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall¹ skall ha följande lydelse.

Föreslagen lydelse

Bilaga²

Immunitet och/eller privilegier gäller för följande		Tillämplig internationell överenskommelse
Internationella organ	Fysiska personer	
<i>2a Förenta nationerna (FN)</i>	<i>Deltagare och andra personer med uppdrag vid möten som arrangeras av Förenta nationerna i Sverige</i>	<i>Ramavtal den 19 november 2003 mellan Konungariket Sverige och Förenta nationerna om arrangemang avseende immunitet och privilegier samt vissa andra frågor med avseende på Förenta nationernas möten som hålls i Sverige</i>

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

¹ Lagen omtryckt 1994:717.

² Senaste lydelse 2002:621.

BILAGA 3

Avtalet med sidobrev

Framework Agreement between the Kingdom of Sweden and the United Nations on the Arrangements regarding Privileges and Immunities and Certain Other Matters concerning United Nations Meetings held in Sweden

WHEREAS the holding of United Nations Meetings in Sweden throughout the years have been rewarding for both Parties and continues to generate opportunities for successful exchanges;

CONSIDERING that an agreement on the relevant arrangements regarding privileges and immunities of representatives, observers and others attending and working with such Meetings in Sweden would facilitate the negotiations to take place in the context of future Meetings;

TAKING INTO ACCOUNT that on 28 August 1947, Sweden became a contracting state to the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations, adopted by the General Assembly of the United Nations on 13 February 1946; and

TAKING INTO ACCOUNT that on 12 September 1951, Sweden became a contracting state to the Convention on the Privileges and Immunities of the Specialized Agencies, adopted by the General Assembly of the United Nations on 21 November 1947,

The Kingdom of Sweden and the United Nations hereby agree as follows:

Article I *Definitions*

For the purpose of the present Agreement:

- a) "Parties" to the Agreement are the Kingdom of Sweden (Sweden) and the United Nations;
- b) "Meeting" or "Meetings" means any seminars, symposia, courses, workshops and other meetings of small-scale participation held in Sweden under the auspices of the United Nations; and
- c) "Meeting premises" shall include all premises, including conference rooms for informal meetings, office space, working areas and other related facilities provided for by Sweden for each particular Meeting, as appropriate.

Article II

Object and purpose

This Agreement applies to all Meetings held in Sweden under the auspices of the United Nations. It lays down arrangements regarding privileges and immunities and other matters during such Meetings within the territory of Sweden, if not otherwise agreed in writing.

Article III

Privileges and immunities

1. The Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations, adopted by the General Assembly on 13 February 1946, shall be applicable in respect of Meetings held in Sweden. In particular,
 - a) *Representatives of states* shall enjoy the privileges and immunities provided under article IV of the Convention;
 - b) *Officials of the United Nations* performing functions in connection with a Meeting shall enjoy the privileges and immunities provided under articles V and VII of the Convention;
 - c) *Experts on mission for the United Nations* in connection with a Meeting shall enjoy the privileges and immunities provided for under article VI and VII of the Convention.
2. The *Representatives of the specialized and related agencies of the United Nations* shall, as appropriate, enjoy the privileges and immunities provided by the Convention on the Privileges and Immunities of the Specialized Agencies, adopted by the General Assembly on 21 November 1947 or the Agreement on the Privileges and Immunities of the International Atomic Energy Agency of 1 July 1959.
3. The personnel provided by Sweden performing functions on behalf of the United Nations that are directly related to the servicing of the Meeting shall enjoy immunity from legal process in respect of words spoken or written and any act performed by them in their official capacity in connection with the Meeting.
4. Without prejudice to the preceding paragraphs, all participants and persons performing functions in connection with a Meeting, including local personnel and all those invited to the Meeting, shall enjoy facilities and courtesies necessary for the independent exercise of their functions in connection with a Meeting.

Article IV
Right of entry and exit

1. All participants and persons performing functions in connection with a Meeting held in Sweden shall have the right of entry into and exit from Sweden, and no impediment shall be imposed on their transit to and from the Meeting premises.
2. They shall be granted facilities for speedy travel. Visas and entry permits, where required, shall be granted free of charge, as speedily as possible and not later than two weeks before the date of the opening of the Meeting, provided the application for the visa is made at least three weeks before the opening of the Meeting; if the application is made later, the visa shall be granted not later than three days from the receipt of the application. Arrangements shall also be made to ensure that visas for the duration of the Meeting are delivered at the airport of arrival to participants who were unable to obtain them prior to their arrival.
3. Exit permits, where required, shall be granted free of charge, as speedily as possible, and in any case not later than three days before the closing of the Meeting.

Article V
Import and export

Sweden shall allow the temporary importation, tax-free and duty-free, of all equipment, including technical equipment, accompanying representatives of information media, and shall waive import duties and taxes on supplies necessary for a particular Meeting. It shall issue without delay any necessary import and export permits for this purpose.

Article VI
Police protection

Sweden shall furnish such police protection as may be required to ensure the effective functioning of a Meeting in an atmosphere of security and tranquillity free from interference of any kind. When such police services are needed, a senior government official shall be appointed, who shall work in close co-operation with a designated senior official of the United Nations.

Article VII

Liability

1. Sweden shall be responsible for dealing with any action or claim against the United Nations or its officials arising out of:
 - a) Injury to persons or damage or loss of property in Meeting premises;
 - b) Injury to persons or damage to or loss of property caused by, or incurred in using the transportation provided by or under the control of Sweden in connection with a Meeting;
 - c) The employment for the Meeting of personnel provided or arranged by Sweden.
2. Sweden shall hold harmless and indemnify the United Nations and its officials in respect of any such action or claim, except where it is agreed by Sweden and the Secretary-General of the United Nations that such actions or claims arise from gross negligence or wilful misconduct of such persons.

Article VIII

Settlement of disputes

Any dispute concerning the interpretation or the application of this Agreement, except for a dispute subject to section 30 of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations or of any other applicable agreement, shall, unless the Parties otherwise agree, be resolved by negotiations or any other agreed mode of settlement. Any such dispute that is not settled by negotiations or any other agreed mode of settlement shall be submitted at the request of either Party for a final decision to a tribunal of three arbitrators, one of whom shall be appointed by the Secretary-General of the United Nations, one by Sweden and the third, who shall be the Chairman, by the other two arbitrators. If either Party does not appoint an arbitrator within three months of the other Party having notified the name of its arbitrator or if the first two arbitrators do not within three months of the appointment or nomination of the second one of them appoint a Chairman, then such arbitrator shall be nominated by the President of the International Court of Justice at the request of either party to the dispute. Except as otherwise agreed by the Parties, the tribunal shall adopt its own rules of procedure, provide for the reimbursement of its members and the distribution of expenses between the Parties, and take all decisions by a two-thirds majority. Its decision on all questions of procedure and substance shall be final and, even if rendered in default of one of the parties, be binding on both of them.

Article IX
Final provisions

1. This Agreement does not relieve the Parties from entering into *ad hoc* agreements regarding organizational and financial matters in relation to each Meeting held in Sweden.
2. This Agreement shall be signed by both Parties. It shall be subject to ratification by Sweden, and shall enter into force on the first day of the first month following the receipt by the United Nations of the notification from Sweden of its ratification.
3. This Agreement can be modified by written agreement between the Parties; such modifications being subject to the necessary requirements referred to in paragraph 1.*
4. This Agreement is concluded for an unlimited period. Either Party may denounce this Agreement by notifying the other Party. This Agreement shall cease to apply six months after the date of receipt of such notification. Such denunciation shall not affect Meetings for which *ad hoc* agreements regarding organizational and financial matters have already been concluded.

Done in New York on 19 November 2003, in two originals in the English language.

For the Government of the
Kingdom of Sweden:

Pierre Schori
Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary
Permanent Representative to the United Nations

For the United Nations:

Ralph Zacklin
Assistant Secretary-General
for Legal Affairs

* Skall vara paragraph 2. Rättat genom skriftväxling mellan Pierre Schori och Ralph Zacklin den 22 och 24 mars 2004.

United Nations Nations Unies

HEADQUARTERS • SIEGE NEW YORK, NY 10017
TEL.: 1 (212) 963.1234 • FAX: 1 (212) 963.4879

REFERENCE:

19 November 2003

Excellency,

In the context of the Framework Agreement between the United Nations and the Kingdom of Sweden on Arrangements regarding Privileges and Immunities and Certain Other Matters concerning United Nations Meetings held in Sweden ("the Agreement"), signed today, I wish to confirm the following.

In accordance with the longstanding practice of the United Nations relating to Meetings held away from Headquarters and pursuant to the relevant articles of the United Nations Charter, article IV of the Agreement is interpreted by the United Nations as not excluding the presentation by the host country of well-founded objections concerning a particular individual. Such objections, however, will only be entertained if they relate to specific criminal or security-related matters and not to nationality, religion, professional or political affiliation.

Accept, Excellency, the assurances of my highest consideration.

Ralph Zacklin
Assistant Secretary-General
for Legal Affairs

His Excellency Mr. Pierre Schori
Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary
Permanent Representative of Sweden to the United Nations
One Dag Hammarskjöld Plaza
885 Second Avenue, 46th Floor
New York, NY 10017

BILAGA 4

Avtalet med sidobrev (svensk översättning)

Ramavtal mellan Konungariket Sverige och Förenta nationerna om arrangemang avseende immunitet och privilegier samt vissa andra frågor med avseende på Förenta nationernas möten som hålls i Sverige

Konungariket Sverige och Förenta nationerna,

som beaktar att Förenta nationernas möten som hållits i Sverige genom åren har varit gynnsamma för båda parter och fortsätter att skapa tillfällen till framgångsrikt utbyte,

som beaktar att ett avtal om relevanta arrangemang avseende immunitet och privilegier för ombud, observatörer och andra personer som deltar i och arbetar med sådana möten i Sverige skulle förenkla förhandlingarna vid kommande möten,

som beaktar att Sverige den 28 augusti 1947 blev fördragsslutande stat i konventionen rörande Förenta nationernas privilegier och immuniteter, som antogs av Förenta nationernas generalförsamling den 13 februari 1946, och

som beaktar att Sverige den 12 september 1951 blev fördragsslutande stat i konventionen rörande privilegier och immunitet för Förenta nationernas fackorgan, som antogs av Förenta nationernas generalförsamling den 21 november 1947,

har kommit överens om följande.

Artikel I Definitioner

För de syften som avses i detta avtal gäller följande definitioner.

a) *Parter* i avtalet: Konungariket Sverige ("Sverige") och Förenta nationerna.

b) *Möten*: alla seminarier, symposier, kurser, arbetsgrupper och andra möten med deltagande i mindre skala, som hålls i Sverige i Förenta nationernas regi.

c) *Möteslokaler*: alla lokaler, inklusive sammanträdesrum för informella möten, kontorsutrymmen, arbetslokaler och andra tillhörande lokaler som Sverige på lämpligt sätt ställer till förfogande för varje särskilt möte.

Artikel II Syfte och ändamål

Detta avtal gäller alla möten som hålls i Sverige i Förenta nationernas regi och reglerar arrangemang avseende immunitet och privilegier samt andra frågor i samband med sådana möten inom Sveriges territorium, såvida inte annat avtalas skriftligen.

Artikel III Immunitet och privilegier

1. Konventionen rörande Förenta nationernas privilegier och immuniteter, som antogs av generalförsamlingen den 13 februari 1946, skall tillämpas på möten som hålls i Sverige. Särskilt gäller

a) att ombud för stater skall åtnjuta immunitet och privilegier enligt artikel IV i konventionen,

b) att Förenta nationernas tjänstemän som utför uppgifter i samband med ett möte skall åtnjuta immunitet och privilegier enligt artiklarna V och VII i konventionen, samt

c) att sakkunniga på uppdrag för Förenta nationerna i samband med ett möte skall åtnjuta immunitet och privilegier enligt artiklarna VI och VII i konventionen.

2. Ombud för Förenta nationernas fackorgan och andra FN-relaterade organ skall på tillämpligt sätt åtnjuta immunitet och privilegier som avses i konventionen rörande privilegier och immunitet för Förenta nationernas fackorgan, som antogs av generalförsamlingen den 21 november 1947, och i avtalet om privilegier och immunitet för Internationella atomenergiorganet av den 1 juli 1959.

3. Personal som ställs till förfogande av Sverige och utför uppgifter för Förenta nationerna som är direkt relaterade till att betjäna ett möte skall åtnjuta immunitet mot rättsliga förfaranden med avseende på muntliga och skriftliga uttalanden de gjort och varje annan handling de företagit i tjänsten i samband med ett möte.

4. Utan hinder av föregående punkter skall alla deltagare och personer som fullgör uppgifter i samband med ett möte, däribland lokal personal och alla inbjudna till ett möte, åtnjuta sådana lätnader och förmåner som är nödvändiga för att de oberoende skall kunna fullgöra sina uppgifter i samband med ett möte.

Artikel IV Rätt till inresa och utresa

1. Alla deltagare och personer som fullgör uppgifter i samband med ett möte som hålls i Sverige skall ha rätt att resa in i och ut från Sverige, och inget hinder skall resas mot deras genomresa till och från möteslokalerna.

2. De skall åtnjuta förmåner för att snabbt kunna resa. Visum och inresetillstånd skall, när sådana fordras, utfärdas avgiftsfritt så snabbt som möjligt och senast två veckor före dagen för mötets öppnande, om ansökan om visum har gjorts minst tre veckor före mötets öppnande. Om ansökan görs senare, skall visum utfärdas senast tre dagar efter mottagandet av ansökan. Arrangemang skall också träffas för att säkerställa att visum för den tid mötet varar överlämnas på flygplatsen vid ankomsten till deltagare som inte har kunnat få visum före ankomsten.

3. Utresetillstånd skall, när sådana fordras, utfärdas avgiftsfritt och så snabbt som möjligt och i varje fall senast tre dagar före mötets avslutande.

Artikel V Införsel och utförsel

Sverige skall tillåta skattefri och tullfri tillfällig införsel av all utrustning, däribland teknisk utrustning, som medförs av företrädare för informationsmedia och efterge krav på införselavgifter och skatter på utrustning som behövs för ett särskilt möte. Sverige skall för detta ändamål utan dröjsmål utfärda erforderliga införsel- och utförseltillstånd.

Artikel VI Polisskydd

Sverige skall ge sådant polisskydd som kan behövas för att trygga att ett möte genomförs effektivt i en säker och lugn omgivning som är fri från alla slags störningar. När sådan polisinsats fordras, skall en högre statlig tjänsteman förordnas att nära samarbeta med en förordnad högre tjänsteman från Förenta nationerna.

Artikel VII Ansvar

1. Sverige skall ansvara för hantering av varje åtgärd och anspråk mot Förenta nationerna eller dess tjänstemän som avser

a) personskada eller skada på eller förlust av egendom i möteslokalerna,

b) personskada eller skada på eller förlust av egendom som orsakats av eller som uppkommit i samband med ett möte vid bruk av transportmedel som tillhandahållits av Sverige eller som står under svensk kontroll, och

c) anlitande för mötet av personal som tillhandahållits eller anlitats av Sverige.

2. Sverige skall ersätta och hålla Förenta nationerna och dess tjänstemän skadeslösa med avseende på sådana åtgärder och anspråk, utom då Sverige och Förenta nationernas generalsekreterare är överens om att åtgärderna eller anspråken föranleds av uppsåt eller grov vårdslöshet från sådana personers sida.

Artikel VIII Tvistlösning

Tvister om tolkningen eller tillämpningen av detta avtal skall, utom vad gäller en tvist för vilken § 30 i konventionen rörande Förenta nationernas privilegier och immuniteter eller något annat avtal är tillämpligt, om parterna inte kommer överens om annat, lösas genom förhandlingar eller på annat överenskommet sätt. En sådan tvist som inte löses genom förhandlingar eller på annat överenskommet sätt skall på endera partens begäran hänskjutas för slutligt avgörande till en skiljedomstol bestående av tre skiljedomare, av vilka en skall tillsättas av Förenta nationernas generalsekreterare, en av Sverige och den tredje, som skall vara ordförande, av de båda förstnämnda skiljedomarna. Om endera parten inte tillsätter en skiljedomare inom tre månader efter det att den andra parten har meddelat namnet på sin skiljedomare, eller om de första två skiljedomarna inte inom tre månader efter tillsättningen eller utnämningen av den andra skiljedomaren tillsätter en ordförande, skall denna skiljedomare utnämnas av presidenten i Internationella domstolen på begäran av endera av de tvistande parterna. Såvida parterna inte kommer överens om annat, skall skiljedomstolen anta sin egen arbetsordning, bestämma om ersättning till sina ledamöter och fördelningen av kostnaderna mellan parterna samt fatta alla beslut med två tredjedels majoritet. Skiljedomstolens beslut i alla procedurfrågor och sakfrågor skall vara slutgiltiga och, även om de meddelas i någondera partens frånvaro, vara bindande för dem båda.

Artikel IX Slutbestämmelser

1. Detta avtal skall inte hindra parterna från att träffa särskilda avtal om organisatoriska och ekonomiska frågor för enskilda möten som hålls i Sverige.

2. Detta avtal skall undertecknas av båda parter. Det skall ratificeras av Sverige och träder i kraft den första dagen i den första månaden som

följer efter Förenta nationernas mottagande av meddelande från regeringen om dess ratificering.

3. Detta avtal kan ändras genom skriftlig överenskommelse mellan parterna. För ändringar skall gälla vad som stadgas i punkt 2 ovan.

4. Detta avtal ingås på obegränsad tid. Vardera parten får säga upp det genom ett meddelande till den andra parten. Avtalet skall upphöra att gälla sex månader efter dagen för mottagandet av ett sådant meddelande. Uppsägningen skall inte inverka på möten för vilka särskilda avtal om organisatoriska och ekonomiska frågor redan har träffats.

Upprättat i New York den 19 november 2003 i två original på engelska språket.

För Konungariket Sveriges regering:

För Förenta nationerna:

Pierre Schori
Ambassadör
Ständigt ombud vid Förenta
nationerna

Ralph Zacklin
Biträdande generalsekreterare för
rättsärenden

Förenta nationerna
Högkvarteret
New York

Den 19 november 2003

Till ambassadör Pierre Schori, Sveriges ständiga ombud vid Förenta nationerna

Herr ambassadör,

I samband med det i dag undertecknade ramavtalet mellan Konungariket Sverige och Förenta nationerna om arrangemang avseende immunitet och privilegier samt vissa andra frågor med avseende på Förenta nationernas möten som hålls i Sverige ("avtalet"), får jag härmed bekräfta följande.

I enlighet med Förenta nationernas sedan länge fastlagda praxis avseende möten som hålls utanför högkvarteret och i enlighet med relevanta artiklar i Förenta nationernas stadga, tolkas artikel IV i avtalet av Förenta nationerna som att inte utesluta att värdlandet framlägger välgrundade invändningar mot en viss person. Sådana invändningar skall dock endast beaktas om de avser särskilda brotts- eller säkerhetsrelaterade frågor och inte nationalitet, religion, yrkestillhörighet eller politisk tillhörighet.

Högaktningsfullt

Ralph Zacklin
Biträdande generalsekreterare för rättsärenden